

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

Introducció

Finalitat de l'àrea

L'ensenyament de l'assignatura de llengua i literatura castellana té com a finalitat el desenvolupament de les destreses bàsiques de l'ús de la llengua (escoltar, parlar, llegir i escriure) de forma integrada. Aquest desenvolupament és un dels eixos fonamentals de l'educació primària.

La finalitat de l'educació primària és facilitar als alumnes els aprenentatges de l'expressió i la comprensió orals, la lectura i l'escriptura, amb la finalitat de garantir una formació integral per al ple desenvolupament de la personalitat dels alumnes.

Estructura del currículum

- Orientacions metodològiques

El procés d'ensenyament-aprenentatge es constitueix mitjançant la feina amb diferents tipus de text, l'assimilació dels continguts i la realització d'activitats individuals i col·lectives, tant orals com escrites, dins i fora de l'aula.

- Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències

La concepció del currículum d'aquesta àrea, que posa l'èmfasi en l'ús social de la llengua en diferents contextos comunicatius, evidencia la contribució directa que fa al desenvolupament de tots els aspectes que conformen la competència en comunicació lingüística.

Cal també destacar que les estratègies que constitueixen la competència en comunicació lingüística s'adquireixen des d'una llengua determinada, però no es refereixen exclusivament a saber emprar aquesta llengua, sinó a l'ús del llenguatge en general. Aquesta característica de l'aprenentatge lingüístic té una gran importància, ja que els aprenentatges d'una llengua s'apliquen a l'aprenentatge d'altres; aquests coneixements contribueixen, per tant, a augmentar la competència sobre l'ús del llenguatge en general.

- Objectius

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar en els infants les capacitats incloses en els objectius de l'àrea de llengua castellana i literatura.

L'objectiu és desenvolupar la competència comunicativa dels alumnes i aportar les eines i els coneixements necessaris per desfer-se'n satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida familiar, social, etc. Aquests coneixements són els que articulen els processos de comprensió i expressió orals, per una banda, i de comprensió i expressió escrites, per una altra. L'estructuració del pensament de l'ésser humà es fa mitjançant el llenguatge; per això, aquesta capacitat de comprendre i d'expressar-se és el millor i més eficaç instrument d'aprenentatge.

Un dels objectius generals d'aquesta etapa és conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua castellana i desenvolupar hàbits de lectura.

- Continguts

L'assignatura de llengua castellana i literatura està estructurada a partir de cinc blocs.

Els blocs de continguts referits a les habilitats lingüístiques –bloc 1, “Comunicació oral: parlar i escoltar”; bloc 2, “Comunicació escrita: llegir”, i bloc 3, “Comunicació escrita: escriure”– apareixen separats per abordar de manera específica els aspectes essencials de cada tipus d'ús, encara que en nombroses situacions es relacionin aquests aprenentatges perquè es donin suport mutu.

L'objectiu és que l'alumne vagi adquirint les habilitats necessàries per comunicar amb precisió les seves pròpies idees, escoltar activament les idees dels altres i saber interpretar correctament el que escolta (bloc 1).

La lectura i l'escriptura (blocs 2 i 3) són els instruments a través dels quals es posen en marxa els processos cognitius que elaboren el coneixement del món. Tenen un paper fonamental per adquirir nous aprenentatges al llarg de la vida.

El bloc 4, “Coneixement de la llengua”, integra els continguts relacionats amb la reflexió sobre els mecanismes lingüístics que regulen la comunicació. Serveix de base per un ús correcte de la llengua.

Finalment, en el bloc 5, “Educació literària”, el currículum agrupa els continguts de lectura i interpretació de textos literaris. L’objectiu és fer dels escolars bons lectors, afavorir experiències agradables amb la lectura i la recreació de textos literaris i crear l’hàbit lector perquè continuï al llarg de la seva vida. A més, a través de la lectura de diferents textos literaris, de la seva comprensió i reflexió, els alumnes adquiriran les destreses comunicatives.

- Criteris d’avaluació

Un dels elements que integren el currículum són els criteris d’avaluació, que han de servir per avaluar el grau d’assoliment de les competències.

- Estàndards avaluable d’aprenentatge

Un altre dels elements del currículum són els estàndards avaluable d’aprenentatge.

El plantejament del currículum en aquesta etapa s’ha de prolongar en l’educació secundària, els objectius de la qual s’han de vincular als establerts per a l’educació primària i suposen una progressió respecte de les habilitats i dels sabers assolits des de l’inici de la vida escolar.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

- Bloc 1. Comunicació oral: parlar i escoltar

En tota l’educació primària s’ha de parar una atenció especial al llenguatge oral, que constitueix una eina fonamental per a l’ensenyament per diversos motius: perquè l’expressió oral incideix directament en la pròpia activitat, perquè parlar i escoltar són activitats més habituals que la lectura i l’escriptura, perquè és el punt de partida per a la llengua escrita (l’ús de la llengua oral repercuteix necessàriament en l’escriptura) i també pel fet que, en la major part d’activitats de llengua, l’expressió oral i l’escriptura van unides. Les activitats destinades específicament al desenvolupament de les destreses orals han d’estar presents en les programacions didàctiques: debats, discursos, jocs, jocs de rol, dramatitzacions, resums, diàlegs, planificació d’activitats, exposició de conclusions o resultats, etc., tant de manera

individual com en grup, i s'ha de tenir en compte també l'exposició pública, a classe o en altres situacions, per desenvolupar la comprensió activa.

En les produccions orals cal incidir en l'organització i en la claredat del discurs, que s'ha de servir d'elements no lingüístics per guanyar en expressivitat; en el rebuig de les formes que suposin algun tipus de discriminació; en la participació activa i cooperadora en les situacions d'interacció, i en el respecte per les aportacions de les altres persones i per les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu. A parlar s'aprèn parlant.

Pel que fa a la comprensió oral, al llarg de l'etapa s'han d'oferir als alumnes textos que els permetin anar més enllà de les idees explícites de manera progressiva, descobrir sentits figurats o missatges no implícits. La selecció dels textos, que han de ser adequats a l'edat i als interessos, incideix directament en la motivació per escoltar, que també s'ha de treballar a l'aula. En aquest sentit, adquireix una rellevància especial el text literari.

L'anàlisi de les característiques dels textos, el resum de les idees principals i les activitats que potencien la memòria comprensiva (memorització, cançons, embarbussaments, dites, refranys, etc.), per millorar l'atenció, el gest, l'expressió, la desinhibició, etc., són alguns dels aspectes que cal incloure en el treball de la comprensió de textos orals.

La forma de parlar i escoltar d'una persona determina la percepció que els altres en tenen. Per tant, és imprescindible donar als alumnes estratègies que afavoreixin un correcte aprenentatge d'aquesta dimensió oral de la competència comunicativa i que li assegurin un ús efectiu de les situacions de comunicació en l'àmbit personal, escolar, etc., assolint les habilitats necessàries per comunicar amb precisió les seves idees, comunicar-se i escoltar activament.

- Blocs 2 i 3. Comunicació escrita: llegir i escriure

Per a l'aprenentatge de la lectoescriptura, el clima de l'aula ha de potenciar la necessitat de llegir i d'escriure (posant al seu abast tot tipus de material imprès, de manipulació, digital, audiovisual, tecnològic, etc.), ha de despertar l'interès per fer-ho i per accedir a nous coneixements a través de la lectura i de l'escriptura. L'expressió oral és espontània però, almenys en els primers moments d'accés al codi, la lectura i l'escriptura es focalitzen en aquelles situacions en què és necessari

escriure o llegir, per la qual cosa els continguts referits al codi han d'estar vinculats a situacions i necessitats. La difusió dels escrits respon també a la funcionalitat d'aquestes situacions.

Cal dedicar diàriament temps per llegir dins o fora de l'aula (lectura silenciosa, en veu alta, comprensiva, individual, col·lectiva, dramatització...). S'hauria d'abordar des d'un pla de lectura en què es garantís l'activitat de forma sistemàtica amb l'objectiu d'imprimir l'hàbit lector i el plaer per llegir als alumnes.

De la mateixa manera, és convenient elaborar un pla d'escriptura per incidir en les primeres estratègies del procés de producció de textos escrits, que s'ampliaran al llarg de l'etapa (tallers per treballar la producció de textos de diferents tipologia, partint de la necessitat d'escriure el text, de la funcionalitat...).

La motivació i l'interès per la lectura i per l'escriptura des dels primers moments són imprescindibles. La selecció de lectures engrescadores, la multiplicitat de recursos, l'ús de la biblioteca d'aula, de centre i de municipi, la lectura comentada, la participació en activitats literàries de l'escola o d'altres àmbits, són útils per aconseguir aquesta motivació i aquest interès. S'han de preveure moments perquè els alumnes seleccionin amb llibertat les lectures que més els cridin l'atenció, perquè desenvolupin criteris personals en les seves preferències, i moments per parlar dels llibres, per recomanar-ne i per expressar les emocions que ens transmeten.

Partint de la lectura com a recurs lúdic, s'aconseguirà que l'infant compregui que pot utilitzar-la per adquirir nous coneixents i fomentar-ne l'aprenentatge, i ensenyar-li estratègies per aconseguir-ho, i així aconseguir "llegir per aprendre".

- Bloc 4. Coneixement de la llengua

És necessari que aprenguin a emprar el que han après en gramàtica i ortografia (fent resums orals o escrits, que siguin ells mateixos que facin les preguntes comprensives d'una lectura tant que hagin escoltat com que hagin llegit ells mateixos...), sense paràmetres definits, tant en activitats orals com escrites. Conèixer la gramàtica i l'ortografia no significa que sàpiguen usar-les. Se'ls ho ha de requerir perquè és quan entren a aplicar-les.

L'ortografia es pot treballar mitjançant activitats de caire lúdic (baralles ortogràfiques, oques, etc.), en què els alumnes han d'arribar a deduir la regla

ortogràfica. Les paraules que no segueixen una norma concreta es poden treballar visualment.

La creació d'un clima de reflexió dins l'aula, que valori l'error i l'aprofiti de manera creativa, permet analitzar en un primer moment aspectes ortogràfics i lingüístics bàsics, fins a arribar a l'observació i l'experimentació d'aspectes gramaticals, lèxics o sintàctics, entre d'altres, i a l'explicitació de coneixements que es tenen de manera intuïtiva.

- Bloc 5. Educació literària

L'alumne ha d'anar adquirint, amb la guia del docent, els recursos personals propis d'un lector actiu, capaç de veure en l'obra literària una finestra oberta a la realitat i a la fantasia i un mirall en el qual prendre consciència d'un mateix i del món que l'envolta. El mestre hauria d'afavorir aquesta adquisició mitjançant activitats lúdiques i creatives perquè l'alumne produeixi textos personals d'intenció literària.

Recursos didàctics

S'hauria d'emprar materials de diferent tipologia que permetin l'adaptació a diferents ritmes d'aprenentatge, que guiïn l'aprenentatge i transmetin la informació per diversos canals: llibres de text, quaderns de treball, jocs, làmines, CD, etc.

Els recursos de les biblioteques (d'aula, de centre, etc.) són eines indispensables per aconseguir que els alumnes gaudeixin amb la lectura i adquireixin l'hàbit lector. La implicació dels infants en l'organització i en la gestió de la biblioteca contribueix a establir vincles amb els llibres i amb el món de la lectura.

S'ha de prioritzar l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Hem de tenir en compte que l'impacte d'aquestes tecnologies fa que sigui distinta la seva manera d'aprendre, de comunicar-se, de concentrar l'atenció o d'abordar una tasca.

El desenvolupament de les destreses bàsiques en l'ús de la llengua ha d'ajustar-se a les condicions canviants d'un individu que viu immers en una societat digital, ja que és capaç de cercar informació en una realitat immediata a través de les TIC.

Els recursos audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació són

atractius i adequats per a l'àrea: l'enregistrament de produccions orals per analitzar-les posteriorment, l'enregistrament en vídeo de dramatitzacions i d'interaccions comunicatives, la visualització d'anuncis i de presentacions per valorar-ne els missatges, l'ús de programes informàtics de processament de textos i d'altres que complementin les activitats de llengua, la recerca d'informació a través d'Internet i els recursos concrets per als alumnes amb necessitat específica de suport educatiu són algunes de les utilitats a l'escola.

Participació de les famílies

Les famílies són un eix fonamental per a l'educació dels alumnes. La seva participació en el món escolar és un bon recurs que s'ha d'aprofitar. La participació de les famílies en l'escola és un dels requisits per a una escola inclusiva, i la seva cooperació té un impacte positiu en els índexs de qualitat dels centres.

Les famílies poden cooperar en distintes activitats que es desenvolupen en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Poden participar d'una forma més sistemàtica, regular i estable, de forma planificada i organitzada, com per exemple en tallers d'animació a la lectura (contes, poemes, cançons...) i projectes (aportant informació, llibres, fotos, jocs, visita d'un "expert"...).

També poden participar esporàdicament, en determinats moments del curs, com per exemple en festes (receptes gastronòmiques, com les que celebraven ells quan eren petits...), resolució de conflictes (quan l'infant arriba a casa i se sent malament per conflictes de pati o d'aula que ens puguin haver passat desapercebuts (currículum ocult).

L'activitat de portes obertes o de família convidada permet la interacció del triangle família-alumne-escola: fent entrevistes als pares, aprenent poemes, jocs o cançons populars, contant contes, dramatitzant petites representacions teatrals en què els pares puguin ser personatges o protagonistes, compartint informació dels diferents oficis...

Distribució espai-temps

Els espais i el temps han de ser flexibles, s'han de poder redistribuir segons les necessitats. La flexibilitat ha de ser un criteri fonamental per permetre un desenvolupament correcte de les activitats que formen part de la tasca o les tasques que s'han de dur a terme. La flexibilitat del temps permetrà un aprenentatge globalitzador.

Tots els espais de l'escola són espais educatius. El criteri fonamental per a l'organització ha de ser l'adequació. Així doncs, hauríem d'usar tots els espais escolars (biblioteca, pati, aula...) i els extraescolars (barri, biblioteca municipal, teatre...) en funció de les activitats programades.

És interessant habilitar un lloc (preferentment fora de l'aula) per fer expressió oral (debats, exposicions, dramatitzacions o representacions, pràctica oral de situacions quotidianes, entrevistes, jocs de vocabulari...), engrescadora per a l'alumne, que l'animi a parlar de manera desinhibida, en la qual gaudeixi de tants d'estímuls com sigui possible.

Els racons de lectura, espaiosos, amb comoditats (estores, coixins, flassades, aromes, llums...), han de ser bons espais per gaudir d'una bona lectura en moments determinats del dia, en els quals hi ha d'haver un gran ventall de material imprès a l'abast.

Tipologia d'agrupaments

L'ensenyament de la llengua castellana es fonamenta en la diversitat de situacions comunicatives. Cada situació necessita un tipus diferent d'agrupament (individual, en parelles, en gran o en petit grup, assemblees, tutories, etc.). Hauríem de preveure una organització de l'aula en la qual convisquin al mateix temps el gran grup (per desenvolupar dinàmiques generals), grups o equips flexibles heterogenis o homogenis (quan la diversitat en els ritmes d'aprenentatge per fer exercicis de diferent nivell o quan els alumnes amb un millor domini de la competència ajudin els qui tenguin un ritme més lent), grups o equips fixos heterogenis (per a aquelles activitats en les quals la participació dels alumnes i la necessitat de prestar ajuda o fomentar el diàleg i el debat són necessàries o convenientes) i la feina individual (quan són autònoms per a l'estudi, la memorització, l'exercitació o l'aplicació, per al reforç...).

El paper dels docents

El docent ha d'assegurar aprenentatges significatius i possibilitar que l'alumne els dugui a terme per si mateix mitjançant una modificació dels seus esquemes de coneixement, a través de l'experimentació i la realització intensa d'activitats.

En totes les situacions d'aprenentatge els docents tenen el paper de model i de referent de llengua. És recomanable aprofitar aquest aspecte, de manera que els alumnes associïn una llengua amb una persona i augmentin les oportunitats de comunicació en llengua castellana.

L'actitud dels docents ha de ser respectuosa amb la diversitat lingüística, ha d'enriquir dinàmiques i aprenentatges a l'aula perquè els infants interioritzin una actitud positiva cap a la llengua. Els docents han de potenciar la iniciativa i l'autonomia dels alumnes, perquè adquireixin la confiança necessària i no depenguin sempre dels estímuls que se'ls ofereixen.

El docent ha de propiciar condicions que permetin l'oportú canvi metodològic, de forma que l'alumne sigui un element actiu en el procés d'aprenentatge. L'alumne ha de ser el protagonista del seu aprenentatge.

Avaluació

El procés d'aprenentatge dels alumnes ha de ser avaluat a l'inici (avaluació inicial), durant el procés (avaluació formativa) i al final (avaluació sumatòria o final).

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes ha de ser contínua i global i ha de tenir en compte el progrés en el conjunt de l'àrea.

L'autoavaluació és molt important, per la qual cosa hi hauria d'haver un temps dedicat a aquesta tasca. Igualment la coavaluació (intercanviant-se dictats, creacions literàries, activitats...), sempre enfocada en positiu, resulta molt motivant i engrescadora.

S'haurien d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de l'avaluació s'adaptin a les necessitats dels alumnes amb necessitats educatives especials.

S'han de fer avaluacions individualitzades, parant especial esment a l'atenció individualitzada dels alumnes, els diagnòstics precoços i l'establiment de mecanismes de reforços per aconseguir l'èxit escolar.

L'avaluació s'hauria de dur a terme en situacions tan reals i funcionals com sigui possible, amb l'objectiu que tant els docents com els alumnes siguin conscients de les mancances i els progressos per millorar.

S'haurien d'incorporar dins l'aula moments tant per a la reflexió i la valoració dels progressos com per a les dificultats pròpies dels infants. En aquest seguiment, s'han de tractar aspectes ortogràfics, morfològics i sintàctics de les seves produccions que permetin a l'alumne autocorregir-se.

Els docents també han d'avaluar la pràctica docent i valorar tant els resultats com el procés, per reajustar les actuacions. S'ha de fer una anàlisi del procés d'ensenyament i de la pràctica docent de tots els procediments que siguin susceptibles de mesurament, anàlisi i canvi si és necessari.

Tractament disciplinari

S'ha de posar en pràctica, de manera progressiva, una metodologia que permeti el desenvolupament i l'assoliment de les competències. Per aconseguir aquest objectiu, s'ha d'emprar una metodologia variada però amb unes característiques comunes com són la funcionalitat i l'enfocament multidisciplinari. Per treballar d'aquesta manera, ens hauríem de proposar dur a terme tasques que treballin de manera globalitzada diverses àrees curriculars.

Les habilitats lingüístiques s'han d'abordar des de la globalitat del currículum, perquè són el requisit primer per a totes les àrees del currículum.

La major part de les capacitats lingüístiques que es treballen al llarg de l'educació primària són comunes a tots els cursos i àrees. Varia, en canvi, l'amplitud i la profunditat d'aquestes, la diversificació de les situacions i dels contextos comunicatius, el grau d'adequació a les situacions comunicatives que s'exigeix, la tipologia i les característiques dels textos, el grau de correcció gramatical i, especialment, la consideració de les situacions d'aprenentatge.

Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències

Des de l'àrea de llengua castellana i literatura es contribueix al desenvolupament de totes les competències i de forma especial a la competència en comunicació lingüística.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Establir la seqüència temporal d'una història mitjançant la numeració i l'ordenació de vinyetes, conèixer i usar paraules que expressin quantitats, explicar processos que requereixin una successió ordenada de passes... són propostes de l'àrea de llengua castellana i literatura que contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència.

També l'ordenació espacial, íntimament relacionada amb les destreses matemàtiques, és bàsica en les descripcions i en la comprensió d'algunes nocions lingüístiques (com paraules agudes, planes i esdrúixoles).

S'ofereixen textos informatius relacionats amb el món físic que permeten conèixer millor els elements de la naturalesa i les relacions dels éssers humans amb l'espai on viuen, així com la manera com hi influeixen.

A més, per resoldre algunes activitats es promou l'ús d'algunes eines tecnològiques adequades a l'edat dels alumnes.

Competència digital. L'àrea de llengua castellana i literatura proporciona coneixements i destreses per a la recerca, la selecció, la comprensió i la transmissió de la informació. El programari de comprensió i anàlisi de textos, les activitats relacionades amb les imatges, la interpretació de marques tipogràfiques o el registre i la classificació de la informació en diferents formats contribueixen a desenvolupar aquesta competència.

A més, per resoldre algunes activitats es promou l'ús d'algunes eines informàtiques adequades a l'edat dels alumnes.

Competència d'aprendre a aprendre. L'ús correcte de la llengua és una de les eines bàsiques de l'aprenentatge. La lectura possibilita l'accés al coneixement, i l'escriptura permet reelaborar-lo i assimilar-lo. Qüestions com la millora de la

lectura o la comprensió i l'exercitació de l'expressió escrita contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència.

A més, la prevenció de dificultats de lectura i escriptura i els repassos trimestrals o les activitats finals estan directament relacionats amb la presa de consciència de l'alumne de les seves capacitats.

Presentar el continguts de manera atractiva també desperta en els alumnes el gust per aprendre, una altra de les dimensions d'aquesta competència.

Competències socials i cíviques. Atès que la llengua és la base de la comunicació dels éssers humans, són notables les contribucions de l'àrea al desenvolupament d'aquesta competència.

Comunicar-se amb els altres i comprendre el que els altres transmeten és fonamental per formar la dimensió social dels alumnes. A més, la llengua també els permet prendre contacte amb realitats diferents de la seva i facilita l'eradicació de prejudicis i estereotips.

Certes normes que regeixen els intercanvis comunicatius orals (escoltar amb respecte les opinions dels altres, no interrompre...) estan molt relacionades amb aquesta competència.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. La construcció de coneixements a través del llenguatge està relacionada amb la competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. La llengua permet analitzar problemes, fer plans i prendre decisions, és a dir, orienta la nostra activitat amb progressiva autonomia. Qualsevol avanç en el domini de la llengua contribueix al desenvolupament d'aquesta competència.

Presentació de tasques que els alumnes puguin fer autònomament, ús de materials que puguin emprar autònomament...

Activitats d'expressió oral en què els alumnes es posin en el lloc d'un altre, expressar gusts, opinions, etc., també promouen aquesta competència.

Consciència i expressions culturals. Atès que la llengua és un element cultural de primer ordre, és fàcil entendre la contribució de l'àrea de llengua castellana i literatura al desenvolupament d'aquesta competència. La lectura i la comprensió

d'obres literàries i el coneixement d'alguns recursos literaris i d'altres conceptes bàsics també l'afavoreixen.

D'altra banda, el treball amb les il·lustracions i fotografies que acompanyen els textos permeten desenvolupar habilitats pròpies de l'educació artística.

Objectius específics de l'àrea

L'ensenyament de la llengua castellana en l'etapa d'educació primària té com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

1. Comprendre i expressar-se oralment i per escrit de forma adequada en els diferents contextos de l'activitat social i cultural i analitzar-los amb sentit crític.
2. Conèixer, respectar i valorar la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol i de l'espanyol d'Amèrica com un patrimoni cultural comú i com un fet enriquidor.
3. Fer ús de la llengua en diverses situacions de comunicació i utilitzar-la de manera adequada en l'activitat social i cultural, aplicant les regles bàsiques de la comunicació i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.
4. Utilitzar les diverses classes d'escrits mitjançant els quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'escola i la seva activitat.
5. Emprar els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació amb esperit crític i emprenedor, per obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents i com a instrument de treball i aprenentatge.
6. Fer servir les destreses bàsiques de la llengua eficaçment, amb iniciativa personal, responsabilitat i esforç tant per cercar, recollir i processar informació com per escriure textos propis de l'àmbit acadèmic.
7. Llegir diferents tipus de text adaptats a l'edat per aprendre i informar-se, amb fluïdesa i entonació adequades, i com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.
8. Utilitzar la lectura com a font de plaer i d'enriquiment personal i apropar-se a les obres escrites en espanyol d'autors del nostre país o de països americans per desenvolupar hàbits de lectura.
9. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat, així com iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.

10. Produir textos personals creatius i d'iniciativa personal amb intenció literària.
11. Emprar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per escriure i parlar de manera adequada, coherent, correcta i amb confiança en un mateix i per comprendre textos orals i escrits.
12. Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per evitar estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes, sexistes i de tot tipus.
13. Posar en pràctica hàbits i estratègies d'aprenentatge mitjançant l'estudi i el treball individual i d'equip amb esforç i responsabilitat.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Del primer al tercer curs

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none">– Situacions de comunicació, espontànies o dirigides, utilitzant un discurs ordenat i coherent.– Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.– Estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu: participació; exposició clara; escolta; respecte del torn de paraula; entonació adequada; respecte pels sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.– Expressió i producció de textos orals segons la tipologia: narratius i descriptius.– Creació de textos literaris en prosa, valorant la creativitat: contes, endevinalles, cançons i teatre.– Comprensió de textos orals segons la tipologia: narratius i descriptius. Sentit global del text. Idees principals.	<ol style="list-style-type: none">1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: respectar el torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.2. Integrar i reconèixer la informació verbal i no verbal dels discursos orals.3. Expressar-se de forma oral per satisfer necessitats de comunicació en diferents situacions amb vocabulari precís i estructura coherent.4. Comprendre missatges orals.5. Ampliar el vocabulari per aconseguir una expressió precisa.6. Comprendre el sentit global dels textos orals i identificar-ne les idees principals.7. Memoritzar i reproduir textos breus i senzills propers als seus gusts i interessos, utilitzant amb correcció i creativitat les	<ol style="list-style-type: none">1.1. Empra la llengua oral amb distintes finalitats (acadèmica, social i lúdica) i com a forma de comunicació i d'expressió personal (sentiments, emocions...) en diferents àmbits.1.2. Transmet les idees amb claredat, coherència i correcció.1.3. Escolta atentament les intervencions dels companys i segueix les estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu mostrant respecte i consideració per les idees, sentiments i emocions dels altres.1.4. Aplica les normes sociocomunicatives: escolta activa, espera de torns, participació respectuosa, adequació a la intervenció de l'interlocutor i certes normes de cortesia.2.1. Empra conscientment recursos lingüístics i no lingüístics per comunicar-

<p>Ampliació del vocabulari. Bancs de paraules.</p> <ul style="list-style-type: none">– Audició i reproducció de textos breus, senzills i que estimulin l'interès de l'infant.– Dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat.– Estratègies per emprar el llenguatge oral com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar, demanar. Comentari oral.	<p>distintes estratègies de comunicació oral que ha estudiat.</p> <ol style="list-style-type: none">8. Comprendre textos orals segons la tipologia: narratius i descriptius.9. Produir textos orals breus i senzills dels gèneres més habituals, relacionant-los directament amb les activitats de l'aula, imitant models: narratius i descriptius.10. Utilitzar de forma efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre essent capaç d'escoltar activament, demanar i tornar a demanar i expressar oralment amb claredat l'opinió personal, d'acord amb l'edat.	<p>se en les interaccions orals.</p> <ol style="list-style-type: none">3.1. S'expressa amb una pronunciació i una dicció correctes: articulació, ritme, entonació i volum.3.2. Expressa les seves pròpies idees comprensiblement.3.3. Participa activament en la conversació responnent preguntes.3.4. Participa activament i de forma constructiva en les feines de l'aula.4.1. Mostra una actitud d'escolta activa.4.2. Comprèn la informació general en textos orals d'ús habitual.4.3. Interpreta el sentit d'elements bàsics del text necessaris per a la comprensió global (lèxic, locucions).5.1. Utilitza un vocabulari adequat a l'edat i expressions adequades a les diferents funcions del llenguatge.5.2. Diferencia pel context el significat de correspondències fonema-grafia idèntiques (polisèmiques).6.1. Identifica el tema del text.6.2. És capaç d'obtenir les principals idees d'un text.7.1. Reprodueix de memòria breus textos
--	---	---

		<p>literaris o no literaris propers als seus gusts i interessos, utilitzant la correcció i la creativitat de les distintes estratègies de comunicació oral que ha estudiat.</p> <p>8.1. Actua en resposta a les ordres o instruccions donades per dur a terme les activitats diverses.</p> <p>8.2. Respon de forma correcta a preguntes concernents a la comprensió literal, interpretativa i crítica del text, i infereix el sentit d'elements no explícits en els textos orals.</p> <p>8.3. Utilitza la informació recollida per dur a terme diverses activitats en situacions d'aprenentatge individual o col·lectiu.</p> <p>9.1. Reprodueix comprensiblement textos orals senzills i breus imitant models.</p> <p>9.2. Recorda algunes idees bàsiques d'un text escoltant i les expressa oralment en resposta a preguntes directes.</p> <p>9.3. Organitza i planifica el discurs adequant-se a la situació de comunicació i a les diferents necessitats comunicatives (narrar, descriure, informar-se, dialogar)</p>
--	--	--

		<p>utilitzant els recursos lingüístics pertinents.</p> <p>10.1. Utilitza de forma efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre escoltant activament.</p>
BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Recursos gràfics a la comunicació escrita. Consolidació del sistema de lectoescriptura. – Comprensió de textos llegits en veu alta i en silenci. – Audició de diferents tipus de text. – Comprensió de textos segons la tipologia. – Lectura de diferents tipus de text: descriptius, expositius i literaris. – Estratègies per a la comprensió lectora: títol, il·lustracions, capítols, relectura, anticipació d'hipòtesis i comprovació, tipus de text, context, diccionari, sentit global del text, idees principals i resum. – Gust per la lectura. Hàbit lector. Lectura de diferents textos com a font de delit i 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Llegir en veu alta diferents textos, amb fluïdesa i entonació adequada. 2. Comprendre diferents tipus de text adaptats a l'edat i utilitzant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari. 3. Llegir en silenci diferents textos. 4. Resumir un text llegit destacant-ne les idees principals. 5. Utilitzar estratègies per comprendre textos de diversa índole. 6. Llegir per pròpia iniciativa diferents tipus de text. 7. Concentrar-se a entendre i interpretar el significat dels textos llegits. 8. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per cercar i tractar la informació. 9. Dur a terme el pla de lectura que doni 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Llegeix en veu alta diferents tipus de text apropiats a l'edat amb velocitat, fluïdesa i entonació adequades. 2.1. Entén el missatge, de manera global, i identifica les idees principals dels textos llegits en veu alta. 2.2. Mostra comprensió, amb cert grau de detall, de diferents tipus de text no literaris (narratius i descriptius) i de la vida quotidiana. 3.1. Llegeix en silenci amb la velocitat adequada textos de diferent complexitat. 3.2. Fa lectures en silenci i resumeix amb breuetat els textos llegits. 4.1. Identifica les parts de l'estructura organitzativa dels textos. 4.2. Elabora resums de textos llegits. 5.1. Interpreta el valor del títol i les

<p>de diversió.</p> <ul style="list-style-type: none">– Identificació dels missatges i valors transmesos pel text.– Ús de la biblioteca com a font d'aprenentatge.– Selecció de llibres segons el gust personal.– Pla lector.	<p>resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia lectora i fomentí el gust per la lectura.</p>	<p>il·lustracions.</p> <p>5.2. Activa els coneixements previs i se'n serveix per comprendre un text.</p> <p>5.4. Formula hipòtesis.</p> <p>6.1. Té programat un temps setmanal per llegir diferents textos.</p> <p>6.2. Llegeix voluntàriament textos proposats pel mestre.</p> <p>7.1. Estableix relacions entre les il·lustracions i els continguts dels textos, planteja hipòtesis, fa prediccions i identifica amb la lectura el tipus de text i la intenció.</p> <p>8.1. Sap utilitzar els mitjans informàtics per obtenir informació.</p> <p>9.1. Empra la biblioteca per localitzar un llibre determinat amb seguretat i autonomia, aplicant les normes de funcionament d'una biblioteca.</p> <p>9.2. Exposa els arguments de lectures fetes donant compte d'algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions...</p> <p>9.3. Selecciona lectures amb criteri personal, expressa el gust per la lectura com a font d'entreteniment i manifesta la</p>
--	---	--

		seva opinió sobre els textos llegits.
BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Producció de textos per comunicar coneixements, experiències i necessitats: narracions, descripcions i diàlegs. – Cohesió del text: enllaços i puntuació. – Creació de textos utilitzant el llenguatge verbal i el no verbal amb intenció informativa: cartells publicitaris, còmics, etc. – Normes i estratègies per produir textos: planificació (funció, destinatari, estructura...), revisió i millora del text. – Aplicació de les normes ortogràfiques i signes de puntuació (punt, coma, dos punts, guió i signes d'entonació). – Cal·ligrafia. Ordre i presentació. – Dictats. – Plans d'escriptura. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produir textos respectant-ne l'estructura, aplicant les regles ortogràfiques i cuidant la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació. 2. Aplicar les fases del procés d'escriptura en la producció de textos escrits de distinta índole: revisió i reescriptura, redactant els textos amb claredat, revisant-los per millorar-los. 3. Utilitzar el diccionari com a recurs per resoldre dubtes sobre la llengua, l'ús o l'ortografia de les paraules. 4. Cercar una millora progressiva en l'ús de la llengua, explorant camins que desenvolupin la creativitat. 5. Dur a terme el pla d'escriptura que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia escriptora i fomenti la creativitat. 6. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per presentar les produccions. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Escriu en diferents suports textos propis de l'àmbit de la vida quotidiana: diaris, cartes, missatges electrònics, etc., imitant textos model. 1.2. Escriu textos usant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant enunciats en seqüències lineals cohesionades i respectant les normes gramaticals i ortogràfiques. 1.3. Escriu diferents tipus de text encaminats a desenvolupar la seva capacitat creativa en l'escriptura. 2.1. Resumeix el contingut de textos propis de l'àmbit de la vida personal i de l'àmbit escolar, recollint les idees fonamentals. 2.2. Aplica correctament els signes de puntuació i ortogràfiques. 2.3. Reprodueix textos dictats amb correcció. 3.1. Utilitza el diccionari en el procés

		<p>d'escriptura.</p> <p>4.1. Posa interès i s'esforça per escriure correctament de forma personal.</p> <p>5.1. Planifica i redacta textos seguint uns passos: planificació, redacció, revisió i millora. Determina amb antelació com serà el text: l'extensió, el tractament autor-lector, la presentació, etc. Adapta l'expressió a la intenció tenint en compte l'interlocutor i l'assumpte de què tracta. Presenta amb netedat, claredat, precisió i ordre els escrits. Reescriu el text.</p> <p>5.2. Valora la producció escrita pròpia, així com la producció escrita dels companys.</p> <p>6.1. Empra amb eficàcia les tecnologies de la informació i la comunicació per escriure i presentar els textos.</p>
BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – La paraula. – Reconeixement de les distintes classes de paraula (nom, verb, adjectiu, pronom, article). Característiques i ús de cadascuna d'aquestes classes. 	<p>1. Aplicar els coneixements bàsics sobre l'estructura de la llengua, la gramàtica (categories gramaticals), el vocabulari (formació i significat de les paraules i camps semàntics), així com les regles</p>	<p>1.1. Coneix i reconeix algunes de les categories gramaticals per la seva funció a la llengua: presentar, substituir i expressar característiques del nom, expressar accions o estats, enllaçar o</p>

<ul style="list-style-type: none">– Classes de nom: comuns, propis, individuals i col·lectius.– Els temps verbals simples: present, passat i futur.– La síl·laba.– Vocabulari: sinònims i antònims, família de paraules, paraules polisèmiques, paraules derivades, paraules compostes, paraules col·lectives, paraules onomatopèiques, parònims i paraules homòfones. Augmentatius i diminutius. Frases fetes. Formació de substantius, adjectius i verbs. Recursos de derivació: prefixos i sufixos en la formació de noms, adjectius i verbs.– Ús eficaç del diccionari per ampliar vocabulari i per fer consultes ortogràfiques i gramaticals.– Ortografia: utilització de les regles bàsiques d'ortografia. Signes de puntuació.– Les relacions gramaticals.– Reconeixement de les relacions que s'estableixen entre el substantiu i la resta dels components del grup nominal.– Reconeixement i observació reflexiva dels	<p>d'ortografia per afavorir una comunicació més eficaç.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Desenvolupar les destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua.3. Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través dels textos.4. Desenvolupar estratègies per millorar la comprensió oral i l'escrita a través del coneixement de la llengua.5. Utilitzar programes educatius digitals per fer tasques i avançar en l'aprenentatge.6. Conèixer la varietat lingüística d'Espanya i de l'espanyol com a font d'enriquiment cultural. Mostrar respecte tant cap a les llengües que es parlen a Espanya i els seus dialectes com cap a l'espanyol d'Amèrica.	<p>relacionar paraules o oracions, etc.</p> <ol style="list-style-type: none">1.2. Empra amb correcció tots els temps simples.1.3. Diferencia famílies de paraules.<ol style="list-style-type: none">2.1. Coneix, reconeix i empra sinònims i antònims, paraules polisèmiques i frases fetes.2.2. Reconeix paraules compostes, prefixos i sufixos, i és capaç de crear paraules derivades.2.3. Identifica i classifica els diferents tipus de paraula en un text.2.4. Reconeix els connectors bàsics necessaris que donen cohesió al text (anàfores, dixis, el·lipsis, sinònims, connectors).2.5. Identifica les oracions com a unitats de significat complet. Reconeix l'oració simple, diferencia subjecte i predicat.<ol style="list-style-type: none">3.1. Coneix l'estructura del diccionari i l'usa per cercar el significat de qualsevol paraula, els seus derivats, plurals, formes verbals, sinònims, etc.3.2. Coneix les normes ortogràfiques i les aplica en les seves produccions escrites.<ol style="list-style-type: none">4.1. Utilitza correctament les normes de
---	---	---

<p>constituents oracionals de l'oració simple: subjecte i predicat.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reconeixement i ús d'alguns connectors textuais (d'ordre) i dels principals mecanismes de referència interna lèxics (el·lipsis i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims). – Coneixement general de la realitat plurilingüe d'Espanya i valoració com a font d'enriquiment personal i com una mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural. 		<p>la concordança de gènere i de nombre en l'expressió oral i l'escrita.</p> <p>4.2. Classifica les paraules d'un text.</p> <p>4.3. Usa amb correcció els signes de puntuació.</p> <p>4.4. Empra una sintaxi adequada en les produccions escrites pròpies.</p> <p>5.1. Utilitza distints programes educatius digitals com a ajuda i reforç de l'aprenentatge.</p> <p>6.1. Coneix i valora la varietat lingüística d'Espanya i l'espanyol d'Amèrica.</p>
--	--	---

BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Coneixement dels contes tradicionals: contes meravellosos, contes de fórmules, d'animals... – Distinció entre conte i llegenda. Coneixement de llegendes espanyoles. – Lectura guiada de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i literatura actual. – Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apreciar el valor dels textos literaris, emprar la lectura com a font d'entreteniment i informació, i considerar-la com un mitjà d'aprenentatge i d'enriquiment personal de màxima importància. 2. Integrar la lectura expressiva i la comprensió i la interpretació de textos literaris narratius en la pràctica escolar, reconeixent i interpretant alguns recursos del llenguatge literari (jocs de paraules). 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Reconeix i valora les característiques fonamentals dels textos literaris narratius, poètics i dramàtics. 2.1. Fa lectures guiades de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i literatura actual. 2.2. Interpreta jocs de paraules en textos literaris. 3.2. Utilitza comparacions, augmentatius, diminutius i sinònims en

<ul style="list-style-type: none"> – Comprensió, memorització i recitació de poemes amb el ritme, l'entonació i la dicció adequades. – Creació de textos literaris en prosa valorant-ne la creativitat: contes, endevinalles, cançons i teatre. – Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris. – Valoració dels textos literaris com a vehicle de comunicació, com a font de coneixement d'altres mons, temps i cultures i com a goig personal. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Conèixer i valorar els recursos literaris de la tradició oral: poemes, cançons, contes, refranys, endevinalles. 4. Produir a partir de models donats textos literaris en prosa, amb sentit de creativitat: contes, endevinalles, cançons i fragments teatrals. 5. Participar amb interès en dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de produccions pròpies o dels companys, utilitzant adequadament els recursos bàsics dels intercanvis orals i de la tècnica teatral. 	<p>textos literaris.</p> <p>4.1. Crea textos literaris (contes, cançons i petites obres teatrals) a partir de pautes o models donats.</p> <p>5.1. Fa dramatitzacions individualment i en grup de textos literaris apropiats o adequats a l'edat i de textos de producció pròpia.</p> <p>5.2. Memoritza i reproduïx textos orals breus i senzills: contes, poemes, cançons, refranys, endevinalles, embarbussaments.</p>
--	--	---

Del quart al sisè curs

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Situacions de comunicació, espontànies o dirigides, utilitzant un discurs ordenat i coherent. – Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals. – Estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu: participació; exposició clara; organització del discurs; escolta; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: respectar el torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres. 2. Integar i reconèixer la informació verbal i no verbal dels discursos orals. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Empra la llengua oral amb distintes finalitats (acadèmica, social i lúdica) i com a forma de comunicació i d'expressió personal (sentiments, emocions...) en distints àmbits. 1.2. Transmet les idees amb claredat, coherència i correcció. 1.3. Escolta atentament les intervencions

<p>respecte del torn de paraula; paper de moderador; entonació adequada; respecte pels sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.</p> <ul style="list-style-type: none">– Expressió i producció de textos orals segons la tipologia: narratius, descriptius, argumentatius, expositius, instructius, informatius i persuasius.– Creació de textos literaris en prosa o en vers, valorant el sentit estètic i la creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons i teatre.– Comprensió de textos orals segons la tipologia: narratius, descriptius, informatius, instructius, argumentatius, etc. Sentit global del text. Idees principals i secundàries. Ampliació del vocabulari. Bancs de paraules.– Valoració dels continguts transmesos pel text. Deducció de les paraules pel context. Reconeixement d'idees no explícites. Resum oral.– Audició i reproducció de textos breus, senzills i que estimulin l'interès de l'infant.	<ol style="list-style-type: none">3. Expressar-se de forma oral per satisfer necessitats de comunicació en diferents situacions amb vocabulari precís i estructura coherent.4. Comprendre missatges orals i analitzar-los amb sentit crític.5. Ampliar el vocabulari per aconseguir una expressió precisa utilitzant el diccionari com a recurs bàsic.6. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconèixer-ne les idees principals i les secundàries i identificar-hi idees o valors no explícits.7. Memoritzar i reproduir textos breus i senzills propers als seus gusts i interessos, utilitzant amb correcció i creativitat les distintes estratègies de comunicació oral que ha estudiat.8. Comprendre textos orals segons la tipologia: narratius, descriptius, informatius, instructius, argumentatius, etc.9. Produir textos orals breus i senzills dels gèneres més habituals i relacionar-los directament amb les activitats de l'aula, imitant models: narratius, descriptius,	<p>dels companys i segueix les estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu mostrant respecte i consideració per les idees, sentiments i emocions dels altres.</p> <ol style="list-style-type: none">1.4. Aplica les normes sociocomunicatives: escolta activa, espera de torns, participació respectuosa, adequació a la intervenció de l'interlocutor i certes normes de cortesia.2.1. Empra conscientment recursos lingüístics i no lingüístics per comunicar-se en les interaccions orals.3.1. S'expressa amb una pronunciació i una dicció correctes: articulació, ritme, entonació i volum.3.2. Expressa les seves pròpies idees comprensiblement, substituint elements bàsics del model donat.3.3. Participa activament en la conversació responnent preguntes i fent comentaris relacionats amb el tema de la conversació.3.4. Participa activament i de forma constructiva en les feines de l'aula.4.1. Mostra una actitud d'escolta activa.
--	---	--

<ul style="list-style-type: none">- Dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de producció pròpies.- Estratègies per emprar el llenguatge oral com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar, recopilar dades, demanar. Participació en enquestes i entrevistes. Comentari oral i judici personal.	<p>argumentatius, expositius, instructius, informatius i persuasius.</p> <p>10. Utilitzar de forma efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre essent capaç d'escoltar activament, de recollir dades pertinents als objectius de comunicatius, de demanar i tornar a demanar, de participar en enquestes i entrevistes i d'expressar oralment amb claredat l'opinió personal, d'acord amb l'edat.</p> <p>11. Valorar els mitjans de comunicació social com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones.</p>	<p>4.2. Comprèn la informació general en textos orals d'ús habitual.</p> <p>4.3. Interpreta el sentit d'elements bàsics del text necessaris per a la comprensió global (lèxic, locucions).</p> <p>5.1. Utilitza un vocabulari adequat a l'edat i expressions adequades a les diferents funcions del llenguatge.</p> <p>5.2. Utilitza el diccionari de forma habitual en la feina escolar.</p> <p>5.3. Diferencia pel context el significat de correspondències fonema-grafia idèntiques (paraules homòfones, homònimes, polisèmiques, parònims).</p> <p>6.1. Identifica el tema del text.</p> <p>6.2. És capaç d'obtenir les principals idees d'un text.</p> <p>6.3. Resumeix un text i en distingeix les idees principals i les secundàries.</p> <p>7.1. Reprodueix de memòria breus textos literaris o no literaris propers als seus gusts i interessos, utilitzant la correcció i la creativitat de les distintes estratègies de comunicació oral que ha estudiat.</p> <p>8.1. Actua en resposta a les ordres o instruccions donades per dur a terme les</p>
--	---	---

		<p>activitats diverses.</p> <p>8.2. Respon de forma correcta a preguntes concernents a la comprensió literal, interpretativa i crítica del text, i infereix el sentit d'elements no explícits en els textos orals.</p> <p>8.3. Utilitza la informació recollida per dur a terme diverses activitats en situacions d'aprenentatge individual o col·lectiu.</p> <p>9.1. Reprodueix comprensiblement textos orals senzills i breus imitant models.</p> <p>9.2. Recorda algunes idees bàsiques d'un text escoltant i les expressa oralment en resposta a preguntes directes.</p> <p>9.3. Organitza i planifica el discurs adequant-se a la situació de comunicació i a les diferents necessitats comunicatives (narrar, descriure, informar-se, dialogar) utilitzant els recursos lingüístics pertinents.</p> <p>10.1. Utilitza de forma efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre escoltant activament i recollint dades pertinents als objectius de la comunicació.</p>
--	--	---

		<p>11.1. Resumeix entrevistes, notícies, debats infantils... procedents de la ràdio, la televisió o Internet.</p> <p>11.2. Transforma en notícies fets quotidians propers a la seva realitat ajustant-se a l'estructura i al llenguatge propis del gènere i imitant models.</p> <p>11.3. Fa entrevistes dirigides.</p> <p>11.4. Prepara reportatges sobre temes d'interès propers, seguint models.</p>
--	--	--

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Recursos gràfics a la comunicació escrita. Consolidació del sistema de lectoescriptura. – Comprensió de textos llegits en veu alta i en silenci. – Audició de diferents tipus de text. – Comprensió de textos segons la tipologia. – Lectura de diferents tipus de text: descriptius, argumentatius, expositius, instructius, literaris. – Estratègies per a la comprensió lectora de textos: títol, il·lustracions, paraules 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Llegir en veu alta diferents textos, amb fluïdesa i entonació adequada. 2. Comprendre diferents tipus de text adaptats a l'edat i utilitzant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta. 3. Llegir en silenci diferents textos valorant el progrés en velocitat i comprensió. 4. Resumir un text llegit reflectint-ne l'estructura i destacant-ne les idees principals i secundàries. 5. Utilitza estratègies per comprendre textos de diversa índole. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Llegeix en veu alta diferents tipus de text apropiats a l'edat amb velocitat, fluïdesa i entonació adequades. 1.2. Descodificada amb precisió i rapidesa tot tipus de paraula. 2.1. Entén el missatge, de manera global, i identifica les idees principals i les secundàries dels textos llegits en veu alta. 2.2. Mostra comprensió, amb cert grau de detall, de diferents tipus de text no literaris (expositius, narratius, descriptius i argumentatius) i de textos de la vida quotidiana.

<p>clau, capítols, relectura, anticipació d'hipòtesis i comprovació, síntesi, estructura del text, tipus de text, context, diccionari, sentit global del text, idees principals i secundàries, i resum.</p> <ul style="list-style-type: none">– Gust per la lectura. Hàbit lector. Lectura de diferents textos com a font d'informació, de delit i de diversió.– Identificació i valoració crítica dels missatges i valors transmesos pel text.– Ús de la biblioteca per cercar informació i com a font d'aprenentatge.– Crítica dels missatges i valors transmesos per un text senzill.– Selecció de llibres segons el gust personal.– Pla lector.	<ol style="list-style-type: none">6. Llegir per pròpia iniciativa diferents tipus de text.7. Utilitzar textos científics en diferents suports per recollir informació, ampliar coneixements i aplicar-los a treballs personals.8. Concentrar-se a entendre i interpretar el significat dels textos llegits.9. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per cercar i tractar la informació.10. Dur a terme el pla de lectura que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia lectora i fomenti el gust per la lectura.	<ol style="list-style-type: none">3.1. Llegeix en silenci amb la velocitat adequada textos de diferent complexitat.3.2. Fa lectures en silenci i resumeix amb breuetat els textos llegits.4.1. Capta el propòsit dels textos llegits. Identifica les parts de l'estructura dels textos i n'analitza la progressió temàtica.4.2. Elaborava resums de textos llegits. Identifica els elements característics dels diferents tipus de text.4.3. Reconeix alguns mecanismes de cohesió en diferents tipus de text.4.4. Produïx esquemes a partir de textos expositius.5.1. Interpreta el valor del títol i les il·lustracions.5.2. Marca les paraules clau d'un text que ajuden a la comprensió global.5.3. Activa els coneixements previs i se'n serveix per comprendre un text.5.4. Fa inferències i formula hipòtesis.5.5. Comprèn la informació continguda en els gràfics i estableix relacions amb la informació que apareix en el text.5.6. Interpreta esquemes de clau, nombres i mapes conceptuals senzills.
--	---	---

		<p>6.1. Té programat un temps setmanal per llegir diferents textos.</p> <p>6.2. Llegeix voluntàriament textos proposats pel mestre.</p> <p>7.1. És capaç de consultar diferents fonts bibliogràfiques i textos en suport informàtic per obtenir dades i informació per dur a terme treballs individuals o en grup.</p> <p>8.1. Dedueix el significat de paraules i expressions amb ajuda del context.</p> <p>8.2. Comprèn textos periodístics i publicitaris. N'identifica la intenció comunicativa. Diferencia entre informació, opinió personal i publicitat.</p> <p>8.3. Infereix, interpreta i formula hipòtesis sobre el contingut. Sap relacionar els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris.</p> <p>8.4. Estableix relacions entre les il·lustracions i els continguts dels textos, planteja hipòtesis, fa prediccions i identifica a la lectura el tipus de text i la intenció.</p> <p>8.5. Interpreta el llenguatge figurat,</p>
--	--	--

		<p>metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules en textos publicitaris.</p> <p>9.1. Sap utilitzar els mitjans informàtics per obtenir informació.</p> <p>9.2. És capaç d'interpretar la informació i fer-ne un resum.</p> <p>10.1. Empra la biblioteca per localitzar un llibre determinat amb seguretat i autonomia, aplicant les normes de funcionament d'una biblioteca.</p> <p>10.2. Exposar els arguments de lectures fetes donant compte d'algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions...</p> <p>10.3. Selecciona lectures amb criteri personal, expressa el gust per la lectura de diversos gèneres literaris com a font d'entreteniment i manifesta la seva opinió sobre els textos llegits.</p>
--	--	--

BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> – Producció de textos per comunicar coneixements, experiències i necessitats: narracions, descripcions, textos expositius, argumentatius i persuasius, poemes, diàlegs, entrevistes i enquestes. – Cohesió del text: enllaços, substitucions lèxiques, manteniment del temps verbal, puntuació. – Creació de textos utilitzant el llenguatge verbal i el no verbal amb intenció informativa: cartells publicitaris, anuncis i còmics. – Normes i estratègies per produir textos: planificació (funció, destinatari, estructura...), revisió i millora del text. – Aplicació de les normes ortogràfiques i signes de puntuació (punt, coma, punt i coma, guionet, dos punts, guió, signes d'entonació, parèntesi, cometes). Accentuació. – Cal·ligrafia. Ordre i presentació. – Dictats. – Plans d'escriptura. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produir textos amb diferents intencions comunicatives amb coherència, respectant-ne l'estructura, aplicant les regles ortogràfiques i cuidant la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació. 2. Aplicar les fases del procés d'escriptura en la producció de textos escrits de distinta índole: planificació, textualització, revisió i reescriptura, utilitzant esquemes i mapes conceptuals, aplicant estratègies de tractament de la informació, redactant els textos amb claredat, precisió i correcció, revisant-los per millorar-los i avaluant, amb l'ajuda dels models, les produccions pròpies i les dels altres. 3. Utilitzar el diccionari com a recurs per resoldre dubtes sobre la llengua, l'ús o l'ortografia de les paraules. 4. Elaborar projectes individuals o col·lectius sobre diferents temes de l'àrea. 5. Cercar una millora progressiva en l'ús de 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Escriu en diferents suports textos propis de l'àmbit de la vida quotidiana: diaris, cartes, missatges electrònics, etc., imitant textos model. 1.2. Escriu textos usant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant enunciats en seqüències lineals cohesionades i respectant les normes gramaticals i ortogràfiques. 1.3. Escriu diferents tipus de text adequant el llenguatge a les característiques del gènere, seguint models, encaminats a desenvolupar la seva capacitat creativa en l'escriptura. 2.1. Resumeix el contingut de textos propis de l'àmbit de la vida personal i de l'àmbit escolar, recollint les idees fonamentals, evitant parafrasejar el text i utilitzant una expressió personal. 2.2. Aplica correctament els signes de puntuació i les regles d'accentuació i ortogràfiques.

	<p>la llengua, explorant camins que desenvolupin la sensibilitat, la creativitat i l'estètica.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Afavorir a través del llenguatge la formació d'un pensament crític que impedeixi discriminacions i prejudicis.7. Dur a terme el pla d'escriptura que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia escriptora i fomenti la creativitat.8. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per presentar les produccions.	<ol style="list-style-type: none">2.3. Reprodueix textos dictats amb correcció.2.4. Empra estratègies de recerca i selecció de la informació: prendre notes, elaborar esquemes, guions, mapes conceptuals.3.1. Utilitza habitualment el diccionari en el procés d'escriptura.4.1. Elabora gràfics a partir de dades seleccionades i organitzades procedents de diferents textos (llibres de consulta, periodístics, revistes, etc.).4.2. Presenta un informe de forma ordenada i clara, utilitzant el paper i el suport digital, sobre problemes o situacions senzilles, recollint informació de diferents fonts (directes, llibres, Internet), seguint un pla de treball i expressant conclusions.4.3. Elabora un informe seguint un guió establert que suposi cercar, seleccionar i organitzar la informació de textos de caràcter científic, geogràfic o històric.5.1. Posa interès i s'esforça per escriure correctament de forma personal.6.1. Expressa, per escrit, opinions,
--	---	--

		<p>reflexions i valoracions argumentades.</p> <p>7.1. Planifica i redacta textos seguint uns passos: planificació, redacció, revisió i millora. Determina amb antelació com serà el text: l'extensió, el tractament autor-lector, la presentació, etc. Adapta l'expressió a la intenció tenint en compte l'interlocutor i l'assumpte de què tracta. Presenta amb netedat, claredat, precisió i ordre els escrits. Reescriu el text.</p> <p>7.2. Valora la producció escrita pròpia, afixi com la producció escrita dels companys.</p> <p>8.1. Empra amb eficàcia les tecnologies de la informació i la comunicació per escriure, presentar els textos i cercar informació.</p> <p>8.2. Utilitza Internet i les TIC (reproductor de vídeos, reproductor de DVD, ordinador, reproductor de CD-àudio, càmera de fotos digital i gravadora d'àudio) com a recursos per dur a terme feines diverses: escriure i modificar un text, crear taules i gràfics, etc.</p>
--	--	--

BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> – La paraula. – Reconeixement de les distintes classes de paraules (nom, verb, adjectiu, preposició, adverbi, conjunció, pronom, article, interjecció) i explicació reflexiva de com s'empren en situacions concretes de comunicació. Característiques i ús de cada classe de paraula. – Classes de nom: comuns, propis, individuals, col·lectius, concrets i abstractes. – Conjugació dels verbs regulars i irregulars més freqüents. – La síl·laba. Diftongs i hiats. – Vocabulari: sinònims i antònims, família de paraules, paraules polisèmiques, paraules derivades, paraules compostes, paraules col·lectives, paraules onomatopèiques, parònims i paraules homòfones. Augmentatius i diminutius. Arcaïsmes, neologismes i estrangerismes. Frases fetes. Formació de substantius, adjectius i verbs. Recursos de derivació: 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aplicar els coneixements bàsics sobre l'estructura de la llengua, la gramàtica (categories gramaticals), el vocabulari (formació i significat de les paraules i camps semàntics), així com les regles d'ortografia per afavorir una comunicació més eficaç. 2. Desenvolupar les destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua. 3. Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través dels textos. 4. Desenvolupar estratègies per millorar la comprensió oral i l'escrita a través del coneixement de la llengua. 5. Utilitzar programes educatius digitals per fer tasques i avançar en l'aprenentatge. 6. Conèixer la varietat lingüística d'Espanya i de l'espanyol com a font d'enriquiment cultural. Mostrar respecte tant cap a les llengües que es parlen a Espanya i els seus dialectes com cap a l'espanyol d'Amèrica. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coneix i reconeix totes les categories gramaticals per la seva funció a la llengua: presentar, substituir i expressar característiques del nom, expressar accions o estats, enllaçar o relacionar paraules o oracions, etc. 1.2. Conjuga i empra amb correcció tots els temps simples i composts en les formes personals i no personals del mode indicatiu i el subjuntiu de tots els verbs. 1.3. Diferencia famílies de paraules. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Coneix, reconeix i empra sinònims i antònims, paraules polisèmiques i homònimes, arcaïsmes, estrangerismes i neologismes, frases fetes, sigles i abreviatures. 2.2. Reconeix paraules compostes, prefixos i sufixos i és capaç de crear paraules derivades. 2.3. Identifica i classifica els diferents tipus de paraula en un text. 2.4. Reconeix els connectors bàsics necessaris que donen cohesió al text

<p>prefixos i sufixos en la formació de noms, adjectius i verbs. Sigles i abreviatures.</p> <ul style="list-style-type: none">– Ús eficaç del diccionari per ampliar vocabulari i per fer consultes ortogràfiques i gramaticals.– Ortografia: utilització de les regles bàsiques d'ortografia. Regles d'accentuació. Signes de puntuació.– Les relacions gramaticals.– Reconeixement i explicació reflexiva de les relacions que s'estableixen entre el substantiu i la resta dels components del grup nominal.– Reconeixement i observació reflexiva dels constituents oracionals de l'oració simple: subjecte i predicat.– Reconeixement i ús d'alguns connectors textuais (d'ordre, contrast i explicació) i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals (substitucions pronominals) com lèxics (el·lipsis i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims).– Les varietats de la llengua.– Coneixement general de la realitat		<p>(anàfores, dixis, el·lipsis, sinònims, connectors).</p> <p>2.5. Identifica les oracions com a unitats de significat complet. Reconeix l'oració simple, diferencia subjecte i predicat.</p> <p>3.1. Coneix l'estructura del diccionari i l'usa per cercar el significat de qualsevol paraula, els seus derivats, plurals, formes verbals, sinònims, etc.</p> <p>3.2. Selecciona l'accepció correcta segons el context entre les que li ofereix el diccionari.</p> <p>3.3. Coneix les normes ortogràfiques i les aplica en les seves produccions escrites.</p> <p>4.1. Assenyala les característiques que defineixen les diferents classes de paraula: classificació i ús per construir el discurs en els diferents tipus de producció.</p> <p>4.2. Utilitza correctament les normes de la concordança de gènere i de nombre en l'expressió oral i l'escrita.</p> <p>4.3. Aplica correctament les normes d'accentuació i classifica les paraules d'un text.</p> <p>4.4. Usa amb correcció els signes de</p>
--	--	--

<p>plurilingüe d'Espanya i valoració com a font d'enriquiment personal i com una mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural.</p>		<p>puntuació. 4.5. Aplica les regles d'ús de l'accent. 4.6. Utilitza una sintaxi adequada en les produccions escrites pròpies. 5.1. Utilitza distints programes educatius digitals com a ajuda i reforç de l'aprenentatge. 6.1. Coneix i valora la varietat lingüística d'Espanya i l'espanyol d'Amèrica. 6.2. Reconeix i identifica algunes de les característiques (històriques, socioculturals, geogràfiques i lingüístiques) de les llengües oficials a Espanya.</p>
---	--	---

BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> – Coneixement dels contes tradicionals: contes meravellosos, contes de fórmules, d'animals... – Distinció entre conte i llegenda. Coneixement de llegendes espanyoles i d'altres països. – Lectura guiada de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apreciar el valor dels textos literaris i utilitzar la lectura com a font d'entreteniment i informació i considerar-la com a un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal de màxima importància. 2. Integar la lectura expressiva i la comprensió i interpretació de textos literaris narratius, lírics i dramàtics a la 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Reconeix i valora les característiques fonamentals dels textos literaris narratius, poètics i dramàtics. 2.1. Fa lectures guiades de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i literatura actual. 2.2. Interpreta el llenguatge figurat, metàfores, personificacions, hipèrboles i

<p>literatura actual.</p> <ul style="list-style-type: none">– Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals.– Comprensió, memorització i recitació de poemes amb el ritme, entonació i dicció adequades.– Creació de textos literaris en prosa o en vers, valorant el sentit estètic i la creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons, i teatre.– Identificació de recursos literaris.– Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris.– Valoració dels textos literaris com a vehicle de comunicació i com a font de coneixement d'altres mons, temps i cultures i com a goig personal.	<p>practica escolar, reconeixent i interpretant alguns recursos del llenguatge literari (metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules) i diferenciant les principals convencions formals dels generes.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Conèixer i valorar els recursos literaris de la tradició oral: poemes, cançons, contes, refranys, endevinalles.4. Produir a partir de models donats textos literaris en prosa o en vers, amb sentit estètic i creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons i fragments teatrals.5. Participar amb interès a dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de produccions pròpies o dels companys, utilitzant adequadament els recursos bàsics dels intercanvis orals i de la tècnica teatral.	<p>jocs de paraules en textos literaris.</p> <ol style="list-style-type: none">3.1. Distingeix alguns recursos retòrics i mètrics propis dels poemes.3.2. Utilitza comparacions, metàfores, augmentatius, diminutius i sinònims en textos literaris.4.1. Crea textos literaris (contes, poemes, cançons i petites obres teatrals) a partir de pautes o models donats utilitzant-hi recursos lèxics, sintàctics, fònics i rítmics.5.1. Fa dramatitzacions individualment i en grup de textos literaris apropiats o adequats a l'edat i de textos de producció pròpia.5.2. Memoritza i reproduïx textos orals breus i senzills: contes, poemes, cançons, refranys, endevinalles, embarbussaments.
---	---	---